

Eý, hüýri-jenan! / sonetler çemeni

Category: Kitapcy, Poemalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Eý, hüýri-jenan! / sonetler çemeni EÝ, HÜÝRI-JENAN!

I.

Dünýäň gowgasyn dan halas et, Söýgim,
Wysal berip, hasratymy gowzatsaň.
Owal-teýkarynda şatlygyň-gaýgyň

Alnanmydyr behišt ile dowzahdan?!

Top zyňşyp oýnardyk ýaşkak oglan-gyz,
Ortada bukulan – «utulan çykdy»,
Çenelen pökgimi söygä öwren gyz
Ellerin daldalap tutulanjykdy.

Taşlady gyz, kement eýläp zülpłerni,
Bendiwan men tä gelinçä ajalyň.
Yşkyň işiginden girdim, gulplandy,
Çykabilmen, daşda galdy açaryň.

Yşk! – gaçybatalga eýledim güman,
Sen – umman, goýnuňda istedim aman!

II.

Sen – umman, goýnuňda istedim aman!
Meýdan düşelgede... günortan... käte
Jadyly bakardyň ogryn bir meýdan,
Dideleň gabardy pirimi kädä.

Uýan ak gaýmak deý barmaklar tämiz,
Yzy göm-gök, çala degdim, edenim.
Ertekidemidik? Daşa döndüň, gyz,
Ne-hä ýürek urýar, gelýär ne demiň.

Ýüregme söygüden pahna kakardyň!
Başda sekizkeşde akgáýma tahýa,
Günebakar deýin saňa bakardym,
Has öte gowurdyň, köýdüm-le, wah, ýar.

Çyrpynýar ummanyň, gök asman deý giň, Çümdüm, guwwasyň men,
halas et, Söýgim,

III.

Çümdüm, guwwasyň men, halas et, Söýgim,
Men nädip ýasaýyn yşkymy ýaýman,
Böksem guýa, gamış paş kyljak aýbym,

Arşa uçsam, syrym jar etjek Keýwan.

Saçyň – derýa, ýaýyp-dökeňde jemi,
Zülpüň çowy meňzeş möwje – lemmere.
Çümüp-çykyp duran, suwperim, seni
Ysyrgalaň düşüripdir ćeňnege.

Biperwaý-la hem biparh-la sen, geň iş,
Heýem haýra tarap ýaýdanlarmy bir?
Düşünýärin diýmediklerňe deňiç,
Dilber, gulak sal-a aýdanlaryma bir...

Eý, hüýri-jenanyň, elheder-aman,
Tutuş ömrüm saňa baglydyr tamam.

IV.

Tutuş ömrüm saňa baglydyr tamam.
Talap kylma: «Hany-manyňdan geç-geç!»,
Ýeterlik dälmi nä? Ödärmى tamaň?
Ýar, saňa özumi eýlesem peşgeş?!

«Agmasyn» diýp, gabak örtüp dur, läläm,
Burun dur, serhetden geçirilmesin diýp.
Humar-ala gözleň – meýli pyýalaň
Birden çakyşdyrlıp içilmesin diýp.

Kirpik-gaşlaryň – ýaý! Gözleriň ýumma,
Ýar, alnyňda iki bükülip dur Aý.
Ýyldyzlar serpilip, gaçypdyr umma,
Men neneň gaşyňa baraýyn eý, way?!

Köplenç orta ýoldan yzyma gaýtdym,
Dilber-ä, köňülde aýdymyň aýtdym.

V.

Dilber-ä, köňülde aýdymyň aýtdym,
Porhana öwrülip, wah, done-döne.
Saňa göwün guşum aldyryp gaýtdym,

Jugra hallaň ýüze sepilen däne.

Döwler ejiz geler hem Rüstem Zallar,
Yşkyň bilen bil tutuşan dessime,
Sen ýarda pirim kän, ýaňakda hallar
Dary dökýär aýagymyň astyna.

Eý, dinim-imanyň, mümin eýlediň,
Goýny – mährap, kad-kamaty minaram.
Al ýaňakda gara halyň söýledi:
«Azançyýam-hebeşi gul Bilalam»

Çyn jadygöý perim, saçlary sünbül,
Hoşnut sen, ýatlasam, açylýan gül-gül.

VI.

Hoşnut sen, ýatlasam, açylýan gül-gül,
Deslapky deý geçer, ýaşlygam gelse,
Herne gopsa-gopsun, ýanymda bolgul,
Ýeke özüňe kyn, şatlygam gelse.

Heňňam gaýtalanyň otymy hälem,
Ýaprak ýele gaýýan posamydyr, ýar?
Baglar gökde şelpe kakýar, bu älem
Lebleň yzy galan käsemidir, ýar?

Aýralygyň derdi süňňümden ötüp,
Huşdan gitsem, getiriň ýar käsesin,
Içip däl, essime gelerin öpüp,
Erňeginde galan ýaryň posasyn.

Şanyňa namalar gaýyryp ötdüm,
Ara mahal düşse, sowaryn öýtdüm.

VII.

Ara mahal düşse, sowaryn öýtdüm,
«Söýyän» diýdim, antymdan ganmadyň hiç.
Senden gam ýetse-de, bagt hasap etdim,

Jellat gözlim, bagtyňdan ganmadym hiç.

Haýran-a, tüýs meýletinden edýärler,
Hemmeler şol söýgä sary barýar-a.
Yşkyň ataşyna girip gidýärler,
Özün oda uran ýaly perwana.

Jan etdim-le, arman, ýetişmän galdym,
Ýitip giden tylla ýelken ekeniň.
Ýüzmäni öwrenmän, çümdüm, gark oldum,
Yşk deňziniň düýbi indi hekemim.

Örtendim, gartaşdy süyegim-süňňüm,
Has beter küýseýän, geçdikçe gün-gün.

VIII.

Has beter küýseýän, geçdikçe gün-gün,
Pyganym goýduryp başarmadym teý.
Şikar-awlagymda pelpellän sülgün,
Boz garçgayý deý durup başarmadym teý.

Köp gezek ýekme-ýek galypdyk-la, ýar,
Söýüşjekdik, arman, cep bolup galdyk.
Aşyklar diýp sindem ýatlap ýören bar,
Il içinde gury gep bolup galdyk.

Tutuş gatlak-gatlak ýatlama serim,
Harwar ýuki gören-eşden zatlamam.
Dem alman az salym ýaşaryn, perim,
Emma durup bilmen seni ýatlamam.

Wysala gowşarys hökman erte biz,
Ezeli aşyklar dälmi erse biz?

IX.

Ezeli aşyklar dälmi erse biz?
Segräp girdim Mejnun kibi bu çole.
Söýgi bilen çykmałydyk Arşa biz,

A sen meni çykaraýdyň pücege.

Ýaşlyk – birçak sowlan toýuň törümi?
Hasrat – kylnan hatalaryň muzdy, ýar!
Özümizdendi, wah, belaň körugi,
Pelek ikimizi aýyrmazdy, ýar!

Ötülen ýyllara bir gözüň aýla,
Wah, ýogsa, özümem gojaldym kemsiz.
Bu dünýäde senden ýaşadym aýra,
Ýeriň astynda-da ýatmaly sensiz.

Sekizinji mugjyzasy Zeminiň,
Hakyň maňlaýyma ýazan zenimiň?

X.

Hakyň maňlaýyma ýazan zenimiň?
Hoşbagtam sen taýa süýşsem bir sere,
Derdimmisiň ýa derdimiň emimiň?
Juwanlygma dolanaýyn – bir seret.

Eçilibereňok didar – karzyň,
Zar etdiň hoşnutdan agnamaga bir.
«Dym» diýýäň, diňläňok ýeke arzymy,
Rugsat ber, ýar, maňa aglamaga bir.

Agzalsa gep eger nika barada,
Howpurgap, daşyma garanýan birden:
Nika gyýlar iki adam arada,
Ýar, ikimiz welin bir jan hem bir ten.

Bir-biregi gözlärdik-le sersepil,
Ýöräýenligimizde-de terse biz.

XI.

Ýöräýenligimizde-de terse biz,
Megerem, adyňy ölemsoň undam.
Razy, terk et kalbym, hoşlaşaňda bir

Sowuklaýma jesedimiň doňundan.

Täleý ters gelse-de, gorkma, üýşenme,
Köňülleri başga-başga däleý biz.
Ýedi ýyl aglarmış aýra düşenler,
Kyrk ýyl geçdi, köşeşemzok häleyý biz.

Sen – şaperi, şindem ýaňagy ally,
Ýelegiňi ýel çyrypyp dur, melegim!
Barjak-la, dag-arman, ýol nirde galdy?!

Birçak ujun ýitirdim, wah, kelebiň!

Aýralykda ne günäň bar, ne müýnüş,
Sataşardyk ol ujunda Zeminiň.

XII.

Sataşardyk ol ujunda Zeminiň,
Sen görkezdiň nämeligin wysalyň.
Syldyk didämizden bagtyň nemini,
Sürdük döwran hühr-u-gulman mysaly.

Goýnum içre süýnüp-sarkyp erediň,
Has owadan gowşan çagyň wysala.
Ömrüm boýy saňa tarap ýöredim,
Ýetmek üçin bir pursatlyk bu hala.

Näzli dilber, söýgim hetden aşypdyr,
Hetden aşyp, şygra dönüp, daşyp dur.
Şahyr dälse – däldir hemme aşyklar,
Şahyrlaryň welin, bary aşykdyr.

Muhabbetsiz köňül köşgi tüm ýaly,
Ýumruk deý ýürekde – Söýgi.

XIII.

Gün ýaly.
Ýumruk deý ýürekde – Söýgi
Gün ýaly,

Seslensene, ýene seni idedim.
Aýralykda kemsiz ýandym, günäli,
Öňki deý, göz bilen meni iý-de, dyn!

Bibijanym, doneýin men adyňa,
Doldy çydam käsäm, sabrym tükendi,
Kaýdasyn-heý, dildar, ýetiş dadyma,
Ýatyryny men gol-aýagym kökenli.

Aýralyk derdine biz haçan uçran:
Ýar, ikimiz önmezden öň bagyrdan,
Adam ataň zary – mendäki hijran,
Çep böwründen gapyrgasyn aýyrdan.

Kaknus kibi ýık ýürekde dömyämi,
Ýylydyň dur, ýagtyldyň dur dünýäni!

XIV.

Ýylydyň dur, ýagtyldyň dur dünýäni!
Söýgi – ýalyn, gül açýar ot içinde,
Dem-be-dem ah urup, körükle, ýagny,
Yşkyň ömri tamamlanýar ölçünde.

Dalmynýan dideler – otly tabaklar,
Uçgunly gözleriň ýanýar, tegelek.
Alow deý lowlaýar, ýuka gabaklar
Pelpelleýär – oda gelen kebelek.

Lowurdaýaň, şamçyragmy, dürmi sen?
Köňülliřiň yüz görülýän aýnasy?
Gel, jenan, yşkymy köşeşdirmeseň,
Mümkin-ä älemi ýandyraýmasý.

Dünýäň dawasyndan halas et, Söýgim,
Dünýäň gowgasyn dan halas et, Söýgim,

● MAGISTRAL

Dünýäň gowgasyn dan halas et, Söýgim,

Sen – umman, goýnuňda istedim aman!
Çümdüm, guwwasyň men, halas et, Söýgim,
Tutuş ömrüm saňa baglydyr tamam.

Dilber-ä, köňülde aýdymyň aýtdym,
Hoşnut sen, ýatlasam, açylýan gül-gül.
Ara mahal düşse, sowaryn öýtdüm,
Has beter küýseyän, geçdikçe gün-gün.

Ezeli aşyklar dälmi erse biz?
Hakyň maňlaýyma ýazan zenimiň?
Ýöräýenligimizde-de terse biz,
Sataşardyk ol ujunda Zeminiň.

Ýumruk deý ýürekde – Söýgi
Gün ýaly
Ýylydyp dur, ýagtyldyp dur dünýäni!

Guldurdy SÄHETDURDYÝEW. Poemalar